CONCLUSIE VAN ADVOCAAT-GENERAAL M. DARMON van 18 oktober 1988 *

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

1. Het Bundesfinanzhof verzoekt het Hof de criteria te preciseren, aan de hand waarvan de begrippen „rekenmachines" in tariefpost 84.52 en „automatische gegevensverwerkende machines" in post 84.53 ten opzichte van elkaar moeten worden afgebakend.

2. Verder wordt het Hof gevraagd, of elektronische apparaten voor de uitvoering van overwegend rekenkundige, maar ook van andere bewerkingen, die programmeerbaar zijn volgens een methode die eenvoudiger is dan de programmeertaal Basic, rekenmachines dan wel automatische gegevensverwerkende machines in de zin van bovengenoemde tariefposten zijn.

3. In het hoofdgeding gaat het om de tariefindeling van vier uit Japan ingevoerde typen apparaten, die door de firma Casio als „programmeerbare calculators" worden aangeduid. Met deze apparaten, beschreven in het rapport ter terechtzitting, kunnen zowel afzonderlijke als samengestelde berekeningen worden uitgevoerd. Kennelijk kunnen daarnaast nog andere programma's worden ingevoerd (leerprogramma's, muziekprogramma's, etc.).

4. Ik wil al meteen zeggen, dat voor de afbakening van beide tariefposten volgens mij te rade moet worden gegaan bij aantekening 3 A, sub a, op hoofdstuk 84 van verordening nr. 3400/84/EEG van de Raad van 27 november 1984 tot wijziging van verordening nr. 950/68/EEG betreffende het gemeenschappelijk douanetarief [1], waarin is bepaald:

„Voor de toepassing van post 84.53 wordt onder ‚automatische gegevensverwerkende machines' verstaan:

a) digitale machines met geheugen, waarin naast het verwerkingsprogramma of programma's en de te verwerken gegevens, ook een programma kan worden opgeslagen om de formele programmeertaal waarin de programma's zijn geschreven, in machinetaal te vertalen. Deze machines moeten een centraal geheugen hebben dat rechtstreeks voor de uitvoering van een programma toegankelijk is en dat een capaciteit heeft die op zijn minst voldoende is om die delen van de verwerkings- en vertaalprogramma's en de informatie, welke voor het lopende programma direct noodzakelijk zijn, er in op te slaan. Zij moeten, op grond van de instructies in het oorspronkelijk ingebrachte programma, ook in staat zijn door logische beslissing zelf de uitvoering van het programma gedurende het verwerkingsverloop te wijzigen."

5. Die criteria zijn toegepast in verordening nr. 1935/84 van de Commissie van 4 juli 1984 betreffende de indeling van goederen onder post 84.53 B van het gemeenschappelijk douanetarief [2], waar het ging om de indeling van een „zakcomputer":

* Oorspronkelijke taal: Frans.

1 — PB 1984, L 320, blz. 319.
2 — PB 1984, L 180, blz. 10.

„Overwegende dat de machines van post 84.52 A, hoewel programmeerbaar, tijdens hun werking geen gebruik maken van enige programmeertaal;

Overwegende dat het toestel een digitale machine is met een geheugen waarin naast het verwerkingsprogramma en de te verwerken gegevens, ook een programma kan worden opgeslagen om de formele programmeertaal, waarin de programma's zijn geschreven (Basic), in machinetaal te vertalen; dat het op grond van de instructie in het oorspronkelijk ingebrachte programma bovendien in staat is, door logische beslissingen, zelf de uitvoering van het programma gedurende het verwerkingsverloop te wijzigen;

Overwegende dat het onderhavige toestel voldoet aan de in aantekening 3 A, sub a, op hoofdstuk 84 voor ‚automatische gegevensverwerkende machines' van post 84.53 B gestelde voorwaarden."

6. Om te bepalen onder welke post de thans in geding zijnde apparaten moeten worden ingedeeld, moet dus worden nagegaan of zij de in aantekening 3 A, sub a, genoemde kenmerken bezitten; dat is een taak van de nationale rechter. Ongeacht of de in die aantekening opgenomen definitie door hen relevant wordt geacht, zijn de ingeschakelde deskundigen het er kennelijk allen over eens, dat de apparaten — althans in elk geval een aantal ervan — aan de bedoelde criteria voldoen.

7. Zo dit het geval is, kan men de bepalingen van het GDT niet naast zich neerleggen op de door de Commissie aangevoerde grond, dat ten tijde van de vaststelling van aantekening 3 A, sub a, niet kon worden voorzien, dat er zulke eenvoudige programmeertalen als die van de betrokken apparaten zouden worden ontwikkeld. Uit die aantekening valt namelijk geenszins op te maken, dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen eenvoudige en ingewikkelde programmeertalen.

8. In dit verband moet worden herinnerd aan hetgeen het Hof in het arrest Analog Devices overwoog:

„Weliswaar kan niet worden uitgesloten, dat de technische ontwikkelingen in de betrokken industriesector, die leiden tot een steeds veelvuldiger gebruik van geïntegreerde schakelingen als basiseenheden bij de fabricage van bepaalde elektronische microstructuren, een andere tariefindeling rechtvaardigen. Mocht zulks echter het geval zijn, dan staat het aan de bevoegde gemeenschapsorganen daarmee rekening te houden door het gemeenschappelijk douanetarief te wijzigen. *Zolang dit evenwel niet is geschied, mag men niet, al naar gelang van de technische ontwikkeling, het douanetarief verschillend gaan uitleggen.*" [3]

9. Duidelijker kan de door de Commissie voorgestelde „dynamische uitlegging" toch niet van de hand worden gewezen. Een dergelijke uitlegging zou vereisen, dat men de gebezigde computertalen op hun prestaties gaat onderzoeken — een onderzoek waarmee men zich niet alleen op glad ijs begeeft, maar dat per definitie ook veel onzekere factoren in zich draagt —, ten einde het begrip „automatische gegevensverwerkende machines" nauwkeurig af te bakenen.

10. Ik geloof niet dat ik het Hof moet stimuleren, de door de Commissie voorgestelde methode te volgen. Ik geef de voorkeur aan een oplossing waarbij de rechtszekerheid wordt gediend en een duidelijke tekst geen geweld wordt aangedaan.

3 — Arrest van 19 november 1981 in zaak 122/80, Jurispr. 1981, blz. 2781, r. o. 12, cursivering van mij.

11. Daarom geef ik het Hof in overweging, voor recht te verklaren:

Om „rekenmachines" in de zin van tariefpost 84.52 te onderscheiden van „automatische gegevensverwerkende machines" in de zin van post 84.53 moet worden uitgegaan van aantekening 3 A, sub a, op hoofdstuk 84 van het GDT. Een machine die voldoet aan de in die aantekening gestelde criteria moet, ook wanneer zij hoofdzakelijk bestemd is voor het uitvoeren van rekenkundige bewerkingen, worden ingedeeld als „automatische gegevensverwerkende machine".